

METINĖ ATASKAITA 2022m.

VYKDYMO UŽTIKRINIMO
SUPAPRASTINIMAS
PASITELKIANT
BENDRADARBIAVIMĄ
SANTRAUKA

edpb

European Data Protection Board

ĮVADAS

Europos duomenų apsaugos valdyba (EDAV) yra nepriklausoma Europos įstaiga, įsteigta Bendruoju duomenų apsaugos reglamentu (BDAR), o jos tikslas – užtikrinti nuoseklų duomenų apsaugos taisyklių taikymą visoje Europos ekonominėje erdvėje (EEE). Šio tikslo ji siekia skatindama nacionalinių priežiūros institucijų (PI) bendradarbiavimą ir skelbdama bendras EEE masto gaires dėl duomenų apsaugos taisyklių aiškinimo ir taikymo.

Europos duomenų apsaugos valdybą sudaro ES priežiūros institucijų vadovai ir Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas (EDAPP). EEE šalių (Islandijos, Lichtenšteino ir Norvegijos) PI taip pat yra EDAV narės, nors jos neturi balsavimo teisės. Europos Komisija ir Europos laisvosios prekybos asociacijos priežiūros institucija svarstant su BDAR susijusius klausimus turi teisę dalyvauti EDAV veikloje ir posėdžiuose, tačiau neturi balsavimo teisių. EDAV yra įsikūrusi Briuselyje.

EDAV turi sekretoriatą, kurio veiklą užtikrina EDAPP. Susitarimo memorandume nustatytos EDAV ir EDAPP bendradarbiavimo sąlygos.

1. SVARBIAUSI 2022 M. KLAUSIMAI

1.1. BENDRADARBIAVIMAS VYKDYMO UŽTIKRINIMO SRITYJE

EDAV atlieka svarbų vaidmenį užtikrinant duomenų apsaugos teisės aktų vykdymą. Ji užtikrina nuoseklų vykdymą ir skatina PI bendradarbiavimą vykdymo užtikrinimo srityje. 2022 m. buvo imtasi įvairių iniciatyvų siekiant supaprastinti bendradarbiavimą vykdymo užtikrinimo srityje, pavyzdžiui:

- sudarytos kelios darbo grupės, dirbančios svarbiausiais tarpvalstybinio pobūdžio klausimais;

- 22 priežiūros institucijos ėmėsi koordinuotų tyrimų dėl maždaug 100 debesijos paslaugų, naudojamų viešajame sektoriuje visoje EEE, ir
- sukurta ekspertų paramos grupė, kad būtų remiami ir stiprinami PI gebėjimai prižiūrėti, tirti ir užtikrinti vykdymą.

Atsižvelgdami į EDAV 2021–2023 m. strategiją ir jos siekį parengti visapusišką ir bendradarbiavimu grindžiamą požiūrį su BDAR vykdymo užtikrinimu susijusiems klausimams spręsti, EDAV nariai 2022 m. balandžio mėn. susitiko Vienoje ir dar kartą patvirtino savo įsipareigojimą glaudžiai bendradarbiauti tarpvalstybinio mastu. Pareiškime, dėl kurio susitarta per posėdį, akcentuoti narių sutarti veiksmai siekiant toliau stiprinti bendradarbiavimą strateginėse bylose ir įvairinti bendradarbiavimo metodus, taikomus siekiant užtikrinti tvirtą BDAR vykdymą.

Be to, siekdama skatinti veiksmingą PI, EDAV ir trečiųjų šalių sąveiką, EDAV priėmė Gaires 02/2022 dėl BDAR 60 straipsnio taikymo. Tikslas – pateikti gaires dėl bendradarbiavimo sąlygų ir vieno langelio principu grindžiamo mechanizmo. Praktiškai tai padeda PI vykdyti savo nacionalines procedūras tokiu būdu, kuris dera su bendradarbiavimu pagal vieno langelio principu grindžiamą mechanizmą.

Galiausiai, siekdama suderinti PI taikomą baudų apskaičiavimo metodą, EDAV priėmė pirmąją Gairių 04/2022 versiją. Gairėse EDAV parengė sistemingą ir chronologinę penkių etapų metodiką, kurią visos EEE priežiūros institucijos gali naudoti administracinėms baudoms už BDAR pažeidimus apskaičiuoti. Šiuo darbu prisidedama prie svarbios EDAV strategijos dalies užtikrinant efektyvesnę PI bendradarbiavimą tarpvalstybinėse bylose.

1.2. SPRENDIMAS NR. 01/2022 DĖL GINČO, KILUSIO DĖL PRANCŪZIJOS PRIEŽIŪROS INSTITUCIJOS SPRENDIMO DĖL „ACCOR SA“ PROJEKTO, PRIIMTAS PAGAL BDAR 65 STRAIPSNIO 1 DALIES A PUNKTĄ

Sprendimu Nr. 01/2022 EDAV išsprendė ginčą dėl Prancūzijos apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų sektoriuje veikiančiai įmonei „Accor SA“ skirtos baudos. Remdamasi skundais, susijusiais su teisės nesutikti gauti rinkodaros pranešimus paštu nepaisymu ir (arba) sunkumais, su kuriais susidurta naudojantis teise susipažinti su duomenimis, Prancūzijos vadovaujanti priežiūros institucija (VPI) pateikė sprendimo dėl „Accor SA“ projektą. EDAV nusprendė, kad Prancūzijos VPI turi iš naujo įvertinti elementus, kuriais ji rėmėsi apskaičiuodama baudos dydį, kad užtikrintų, jog ji atitinka atgrasomojo poveikio kriterijų. Todėl, EDAV priėmus privalomą sprendimą, įmonei „Accor“ skirta bauda už BDAR pažeidimą buvo padidinta nuo Prancūzijos VPI numatytos pradinės 100 000 EUR sumos iki 500 000 EUR.

1.3. PRIVALOMAS SPRENDIMAS NR. 2/2022 DĖL GINČO, KILUSIO DĖL AIRIJOS PRIEŽIŪROS INSTITUCIJOS SPRENDIMO DĖL „META PLATFORMS IRELAND LIMITED“ („INSTAGRAM“) PROJEKTO, PRIIMTAS PAGAL BDAR 65 STRAIPSNIO 1 DALIES A PUNKTĄ

Remdamasi BDAR 65 straipsnio 1 dalies a punktu, EDAV priėmė privalomą sprendimą dėl „Instagram“ politikos, pagal kurią vaikų profiliai savaime nustatomi kaip vieši ir privaloma atskleisti jų kontaktinius duomenis, kai jie naudojami verslo paskyromis. EDAV padarė išvadą, kad „Instagram“, „Meta Platforms Ireland Limited“ („Meta IE“) padalinys, neteisėtai tvarkė vaikų asmens duomenis, ir papildomai nurodė Airijos VPI iš dalies pakeisti savo sprendimo projektą įtraukiant BDAR 6 straipsnio 1 dalies pažeidimą.

EDAV priėmus privalomą sprendimą, Airijos VPI priėmė galutinį sprendimą dėl „Meta IE“. Buvo nustatyta, kad „Meta IE“ pažeidė BDAR 6 straipsnio 1 dalį. Galutinė bauda siekė didžiausią 202–405 mln. EUR intervalo ribą, kuri iš pradžių buvo numatyta sprendimo projekte.

Privalomas sprendimas Nr. 2/2022 yra pirmasis ES masto sprendimas dėl vaikų duomenų apsaugos teisių, kuriame aiškiai nurodoma, kad vaikų duomenis tvarkančios įmonės turi imtis ypatingų atsargumo priemonių.

1.4. PRIVALOMAS SPRENDIMAS NR. 3/2022 DĖL GINČO, KURĮ PATEIKĖ AIRIJOS PI DĖL „META PLATFORMS IRELAND LIMITED“ IR JOS „FACEBOOK“ PASLAUGOS (BDAR 65 STRAIPSNIS), IR PRIVALOMAS SPRENDIMAS NR. 4/2022 DĖL GINČO, KURĮ PATEIKĖ AIRIJOS PI DĖL „META PLATFORMS IRELAND LIMITED“ IR JOS „INSTAGRAM“ PASLAUGOS (BDAR 65 STRAIPSNIS)

Remdamasi BDAR 65 straipsnio 1 dalies a punktu, EDAV priėmė du privalomus sprendimus dėl „Facebook“ ir „Instagram“ duomenų tvarkymo veiklos vartotojų elgesiu grindžiamos reklamos tikslais teisėtumo ir skaidrumo. Privalomi sprendimai buvo priimti po to, kai Airijos PI (veikianti kaip VPI) pradėjo dvi ginčų sprendimo procedūras dėl susijusių priežiūros institucijų (SPI) pareikštų prieštaravimų.

EDAV padarė išvadą, kad abiem atvejais „Meta IE“ neturėjo teisinio duomenų tvarkymo pagrindo, todėl pažeidė BDAR 6 straipsnio 1 dalį. EDAV nurodė Airijos PI į savo galutinius sprendimus įtraukti reikalavimą, kad „Meta IE“ per tris mėnesius užtikrintų, jog asmens duomenų tvarkymas vartotojų elgesiu grindžiamos reklamos tikslais teikiant „Facebook“ ir „Instagram“ paslaugas atitiktų BDAR 6 straipsnio 1 dalį.

Be to, kalbant apie neskelbtinus duomenis, ji nesutiko su Airijos PI siūloma išvada, kad „Meta IE“ nėra teisiškai įpareigota remtis sutikimu vykdyti duomenų tvarkymo veiklą, nes to negalima kategoriškai teigti neatlikus papildomų tyrimų. Todėl EDAV nusprendė, kad Airijos PI turi atlikti naują tyrimą. EDAV taip pat nurodė Airijos PI į abu galutinius sprendimus įtraukti išvadą dėl sąžiningumo principo pažeidimo ir imtis atitinkamų taisomųjų veiksmų.

Dėl sankcijų EDAV nustatė, kad siūlomos baudos neatitiko veiksmingumo, proporcingumo ir atgrasomojo poveikio reikalavimo ir kad už papildomą BDAR 6 straipsnio 1 dalies pažeidimą turėtų būti skirta administracinė bauda. Dėl to Airijos PI savo galutiniuose sprendimuose gerokai padidino baudas („Facebook“ ir „Instagram“ skirtų sprendimų projektuose nurodytos didžiausios 36 mln. EUR ir 23 mln. EUR baudos galutiniuose sprendimuose atitinkamai padidintos iki 210 mln. EUR ir 180 mln. EUR).

1.5. PRIVALOMAS SPRENDIMAS NR. 5/2022 DĖL GINČO, KURĮ PATEIKĖ AIRIJOS PI DĖL „WHATSAPP IRELAND LIMITED“ (BDAR 65 STRAIPSNIS)

2022 m. gruodžio mėn. EDAV priėmė privalomą sprendimą dėl skundu grindžiamo tyrimo dėl „WhatsApp IE“ duomenų tvarkymo paslaugų tobulinimo tikslais teisėtumo ir sąžiningumo. EDAV padarė išvadą, kad „WhatsApp IE“ netinkamai rėmėsi sutartimi kaip teisiniu pagrindu asmens duomenims tvarkyti ir taip pažeidė BDAR 6 straipsnio 1 dalį. Be to, EDAV nusprendė, kad „WhatsApp IE“ veikla buvo pažeistas BDAR 5 straipsnio 1 dalies a punkte nustatytas sąžiningumo principas.

EDAV paprašė, kad Airijos PI atliktų tyrimą dėl „WhatsApp IE“ duomenų tvarkymo operacijų, kad nustatytų, ar ji tvarko specialių kategorijų asmens duomenis (BDAR 9 straipsnis); ar ji tvarko duomenis vartotojų elgesiu grindžiamos reklamos tikslais, rinkodaros tikslais, taip pat siekdama teikti duomenis trečiosioms šalims ir keistis duomenimis su susijusiomis įmonėmis paslaugų tobulinimo tikslais.

Kalbant apie taisomuosius veiksmus, EDAV paprašė Airijos PI į savo galutinį sprendimą įtraukti nurodymą „WhatsApp IE“ per nustatytą laikotarpį užtikrinti, kad jos vykdomas asmens duomenų tvarkymas paslaugų teikimo sąlygų gerinimo tikslais atitiktų BDAR 6 straipsnio 1 dalį, ir už BDAR 6 straipsnio 1 dalies pažeidimus skirti administracinę baudą.

Galiausiai, EDAV privalomi sprendimai ginčijami teisme, o EDAV sekretoriatas rengia atsiliepiamą į ieškinį. 2022 m. gruodžio 7 d. ESTT Bendrojo Teismo sprendime nurodyta, kad „WhatsApp Ireland Ltd“ („WhatsApp IE“) pareikštas ieškinys dėl EDAV privalomo sprendimo Nr. 01/2021 panaikinimo yra nepriimtinas.

2. EUROPOS DUOMENŲ APSAUGOS VALDYBOS VEIKLA 2022 M.

Siekdama užtikrinti nuoseklų BDAR taikymą visoje EEE, EDAV pateikia bendras gaires, kuriomis siekiama išaiškinti Europos duomenų apsaugos teisės aktus. 2022 m. EDAV priėmė 12 gairių ir rekomendacijų tokiomis temomis kaip pranešimai apie asmens duomenų pažeidimus, elgesio kodeksai kaip duomenų perdavimo priemonės, duomenų subjektų teisės, apgaulingi projektavimo modeliai, administracinių baudų apskaičiavimas ir praktinis taikių susitarimų įgyvendinimas. Be šių gairių ir rekomendacijų, EDAV taip pat priėmė du dokumentus po viešų konsultacijų.

Be to, EDAV priėmė 8 teisėkūros procedūra priimamus dokumentus, skirtus ES institucijoms arba nacionalinėms valdžios institucijoms. Tai apima 4 bendras nuomones dėl ES teisės aktų projektų, priimtas kartu su EDAPP.

Siekdama užtikrinti, kad nacionalinės PI nuosekliai taikytų BDAR, EDAV paskelbė nuomones dėl nuoseklumo. 2022 m. ji paskelbė 32 nuomones pagal BDAR 64 straipsnį. Dauguma šių nuomonių buvo susijusios su sprendimų dėl įmonėms privalomų taisyklių projektais ir sertifikavimo įstaigos arba elgesio kodekso stebėsenos įstaigos akreditavimo reikalavimų projektais.

3. PRIEŽIŪROS INSTITUCIJŲ VEIKLA 2022 M.

Nacionalinės PI yra nepriklausomos valdžios institucijos, užtikrinančios, kad duomenų apsaugos teisės aktai būtų taikomi nuosekliai. Jos atlieka labai svarbų vaidmenį užtikrinant asmenų teises į duomenų apsaugą, visų pirma naudodamosi įgaliojimais imtis taisyklių veiksmų. EDAV interneto svetainėje nurodoma keletas PI priežiūros veiksmų, susijusių su BDAR vykdymo užtikrinimu nacionaliniu lygmeniu.

EDAV taip pat tvarko nacionalinių PI sprendimų, priimtų pagal vieno langelio principu grindžiamą mechanizmą (BDAR 60 straipsnis), registrą. Registras yra vertingas išteklius, padedantis parodyti, kaip PI bendradarbiauja siekdamas užtikrinti BDAR vykdymą. Jis suteikia išskirtinę galimybę susipažinti su galutiniais sprendimais, kuriuos priėmė arba kuriuose dalyvauja įvairios PI ir kurie susiję su konkrečiomis duomenų subjektų teisėmis.

Į 2022 m. ataskaitą įtraukta teminė bylų santrauka, kurioje analizuojami sprendimai, susiję su BDAR 17 straipsniu (teisė reikalauti ištrinti duomenis) ir BDAR 21 straipsniu (teisė nesutikti).

3.1 TARPVALSTYBINIS BENDRADARBIAVIMAS

Viena iš PI užduočių – koordinuoti sprendimų priėmimą tarpvalstybinio duomenų tvarkymo byloje.

Nuo 2022 m. sausio 1 d. iki gruodžio 31 d. duomenų bazėje buvo 310 įrašų, iš kurių 254 buvo susiję su skundu, o 56 buvo susiję su kitomis prižastimis, pavyzdžiui, tyrimais, teisiniais įsipareigojimais ir (arba) žiniasklaidos pranešimais.

Įgyvendinant vieno langelio principu grindžiamą mechanizmą, VPI ir SPI privalo bendradarbiauti. VPI vadovauja tyrimui ir atlieka vieną svarbiausių vaidmenų, kad būtų pasiektas SPI sutarimas, taip pat imasi veiksmų, kad būtų priimtas suderintas

sprendimas. Nuo 2022 m. sausio 1 d. iki 2022 m. gruodžio 31 d. atlikta 714 vieno langelio principu grindžiamų procedūrų, po kurių priimta 330 galutinių sprendimų.

Pagal savitarpio pagalbos procedūrą PI gali prašyti informacijos iš kitų PI arba prašyti imtis kitų veiksmingo bendradarbiavimo priemonių, pavyzdžiui, prašyti suteikti išankstinius leidimus ir vykdyti konsultacijas, patikrinimus ir tyrimus. Nuo 2022 m. sausio 1 d. iki 2022 m. gruodžio 31 d. PI pradėjo 248 oficialias savitarpio pagalbos procedūras ir 2 924 savanoriškas savitarpio pagalbos procedūras.

4. KONSULTACIJOS SU SUINTERESUOTAISIAIS SUBJEKTAIS

EDAV atliko penktąją metinę apklausą, kuri yra EDAV veiklos pagal BDAR 71 straipsnio 2 dalį peržiūros dalis. Apklausoje daugiausia dėmesio skirta EDAV darbui ir rezultatams 2022 m., visų pirma jos gairėms, bendroms nuomonėms ir konsultaciniam darbui, siekiant suprasti, ar jos gairės yra naudingos aiškinant BDAR nuostatas, ir siekiant nustatyti geresnius būdus, kaip padėti organizacijoms ir asmenims orientuotis ES duomenų apsaugos sistemoje. Apklausoje dalyvavo privatumo ir IT sričių ekspertai, ES duomenų apsaugos pareigūnų organizacijų atstovai, taip pat mokslininkai ir teisininkai, dirbantys duomenų apsaugos ir privatumo teisių srityje.

5. 2023 M. STRATEGIJA IR TIKSLAI

Ateinančiais metais EDAV siekia imtis dar platesnio masto priemonių, kad užbaigtų pagrindinius veiksmus, susijusius su keturiais jos 2021–2023 m. strategijos ramsčiais. Tai yra: užtikrinti didesnį suderinamumą ir lengvesnį reikalavimų laikymąsi (1 ramstis), remti veiksmingą vykdymo užtikrinimą ir efektyvų nacionalinių priežiūros institucijų bendradarbiavimą (2 ramstis), laikytis pagrindinėmis teisėmis grįsto

požiūrio į naujas technologijas (3 ramstis) ir užtikrinti pasaulinį aspektą (4 ramstis). Vadovaudamasi EDAV darbo tvarkos taisyklių 29 straipsniu, 2023 m. vasario mėn. pradžioje EDAV parengė savo dvejų metų darbo programą 2023 ir 2024 metams, remdamasi EDAV strategija ir narių nustatytais poreikiais, kuriuos suinteresuotieji subjektai laiko prioritetiniais.

KONTAKTINIAI DUOMENYS

Pašto adresas
Rue Wiertz 60, B-1047 Brussels

Biuro adresas
Rue Montoyer 30, B-1000 Brussels